

VITA MARINA —

Zeebiologische documentatie
20e jaargang nr. 10 — oktober 1970
INHOUD: 8 bladzijden en 1 tabkaart
TWEEKLEPPIGEN pag. 47—48
FOSSIELEN pag. 19—20
STEKELHUIDIGEN pag. 17—18
VARIA MARITIMA pag. 181—182
Tabkaart 28 — Literatuur

RECTIFICATIE

Vorige maal is in de Varia (blz. 180) een verdwaalde lipvis gesignaleerd. Tot onze spijt is de geslachtsnaam verkeerd gespeld. Deze moet luiden *Crenilabrus*. Klaarblijkelijk heeft de poging om de achterstand op korte termijn weg te werken enige onnauwkeurigheid veroorzaakt, waarvoor onze verontschuldiging.

Redactie

DOLFIJNEN ALS MENSENREDDERS

— MAAR NIET IN DE NOORDZEE —

In Amerika wordt reeds geruime tijd gebruik gemaakt van de diensten van dolfinen als boodschappers van aquanauten. Dit is mogelijk omdat deze dieren steeds weer bij hun trainer terugkeren. Met een zendertje op hun rug kunnen de dolfinen ook worden afgericht om drenkelingen op te sporen. Dit heeft de Kon. N. en Z.-Hollandse Reddingsmaatschappij ertoe gebracht bij dr. W. H. Dudok van Heel van het dolfinarium te Harderwijk te informeren naar de mogelijkheden om ook in de Noordzee dolfinen bij het reddingswerk in te schakelen. Hoewel dolfinen tot dit werk kunnen worden opgeleid en inschakeling vooral bij voor reddingswerk ongunstige weersomstandigheden, zoals bij mist, grote voordelen kan hebben, zal ieder plan in die richting bij voorbaat tot mislukking zijn gedoemd. De Noordzee is reeds te zeer vervuild! De dolfinen zouden, aldus dr. Dudok van Heel, binnen afzienbare tijd onherroepelijk tengevolge van de vervuiling dood gaan.

(Haagse Courant)

EXCURSIEVERSLAG YERSEKE

We hebben op 17 oktober genoten van een prachtige dag op het wad van Yerseke en in de oesterputten. De rust, het uitzicht over kilometers drooggevallen wad, de heldere, strakblauwe lucht... een verademing voor randstedelingen.

De omstandigheden waren ideaal: onbewolkt, zwakke oostenwind en een zeer lage waterstand.

Watertemp. 12°, s.g. 1,022, wat overeenkomt met 1,021 bij 15°, pH 7,5 ($\pm 0,2$). Springlaagwater viel om 10.31 uur, berekende stand 164 cm -NAP, verschil hoogwater-laagwater 373 cm.

De excursie begon om 9.15 uur. Er waren 18 deelnemers, waarvan 8 uit Den Haag en omgeving, voorts uit Goes, Rotterdam, Maasland, Westkapelle, Ostende, De Meern, Hengelo en Eindhoven. We begonnen bij de z.g. Franse trap. De golfbreker werd aan een nauwkeurig onderzoek onderworpen, terwijl het sleepnet door de geul tussen golfbreker en dijk werd ge-

trokken. Het net leverde niet veel op: *Atherina presbyter* Cuvier (koornaarvis), *Gobius minutus* Pallas (dikkopje), *Gobius microps* Krøyer (brakwatergondel), van de golfbreker kwamen: *Pagurus bernhardus* (L.) (heremietkreeft), *Littorina obtusata littoralis* (L.) (stompe alikruik), *Crepidula fornicata*

(L.) (muiltje) in z.g. muiltjeskettingen als substraat van prachtige struiken *Codium fragile* (Suringar) Hariot (viltwier), verder levende *Buccinum undatum* L. (wulk), *Ophiotrix fragilis* (Abildgaard) (brokkelster), *Metridium senile* (L.) (zeeanjelier), *Tealia felina* (L.) (zeedahlia) in mooie rode exemplaren.

Omstreeks laagwater gingen we naar het bij B.M.-ers welbekende sluisje.

Ook dit is een plekje dat de aquariumhouders onder ons zelden teleurstelt. Ook hier veel *Gobius microps*, opvallend was het grote aantal *Zoarcas viviparus* (L.) (puitaal), waarbij vrij grote, voor het gemiddelde aquarium te grote exemplaren.

Gasterosteus aculeatus L. (driedoornige stekelbaars), die we in het voorjaar in zeer grote aantallen in het sluisje aantroffen, kwam nu in het geheel niet voor. Wel werd gevangen *Cottus scorpius* L. (zeedonderpad). Aan de muren van het sluisje *Metridium senile* (L.) (zeeanjelier), *Diadumene cincta* (Stephenson) (golfbrekeranemoon) en vooral op mossels *Botryllus schlosseri* (Pallas) (paarse geleikorst), een kolonievormende tunicaat (manteldier).

Dank zij het zeer lage water hadden we hierna nog gelegenheid in een nabij ge-

legen oesterput flink wat *Palaemon elegans* Rathke (steurkrab) buit te maken. Hier werd ook een schooltje *Engraulis encrasicolus* (L.) (ansjovis) gevonden; we hebben geprobeerd enkele van deze zeer tere dieren voorzichtig te vervoeren, maar dit mislukte helaas.

Daarna werden we door het opkomende water de wal op gedreven en beproefden we ons geluk op de schelpenhopen van de kalkfabriek die hier direct aan de dijk ligt. Het meeste succes hadden we in het schelpenschip dat aan de losplaats lag. In het open ruim, lekker in de zon werd een rijke buit vergaard, meest schelpen van pliocene ouderdom.

Tussendoor dronken we gezamenlijk een kopje koffie in een restaurant aan de dijk; de stemming was prima, het was een bijzonder geslaagde excursie.

Tj.

SCHELP
EN
HERALDIEK

In zijn request aan H. M. de Koningin heeft het Havenschap Delfzijl verzocht een eigen wapen te mogen voeren en daarin de relatie met de zee uit te beelden door een Jakobsschelp van acht ribben aan weerszijden van een anker. Onlangs is op het verzoek bij koninklijk besluit gunstig beslist. De officiële omschrijving spreekt echter slechts over een anker, aan weerszijden vergezeld van twee schelpen. De heraldische Jakobsschelp is sterk gestyleerd en dientengevolge niet te herkennen als een afbeelding van de echte Jakobsschelp, *Pecten jacobaeus* L. Deze soort heeft bovendien aanzienlijk meer dan acht ribben en komt aan onze kust niet voor. Maar de heraldiek heeft zo zijn eigen regels. Vergelijkt u maar eens een heraldische leeuw met een echte.

